

Projekternes faldgrube

Offentliggjort den 7. juni 2010 som blog på www.u-landsnyt.dk/blog/51/projekterns-faldgrube

Det at søge Danida eller Projektrådgivningen om udviklingsprojekter efter afgrænsede, skemalagte retningslinjer må ikke være noget, den enkelte forening bare gør. Andre arbejdsmåder kan træde i stedet, gå i samspil med det enkelte projekt eller fungere sideløbende. Ikke mindst er det afgørende at opretholde et åbent sind, så man både selv kan tænke nyt og være åben over for andres nytænkning.

”Sagde du, at I eksisterede som forening i 20 år, før I begyndte at søge Danida om projekter?” Den yngre mand fra en af de mellemstore danske udviklingsorganisationer så på mig med en forbløffelse i samtlige ansigtstræk, som om jeg lige var landet fra Månens bagside.

Jo, han havde hørt rigtigt, og samtalen fandt sted en gang sidst i halvfemserne. Vi, altså Genvej til Udvikling (GtU), har de efterfølgende år taget ansvar for Danida-finansierede projekter i Niger, og det er ikke umuligt, at vi kunne finde på at søge igen. Men hvis vi søger, gør vi det efter at have overvejet grundigt, om der vil være kræfter til overs til andre arbejdsformer, lige som vi hele tiden skal kunne forsvare denne og alle andre dispositioner i forhold til vores værdier.

Skal vi tro på en meget enkel ligning, der siger: Projekt + projekt + projekt = udvikling? Eller kan virkeligheden tænkes at være en anelse mere indviklet end som så? Således at det måske er mere realistisk at tro på, at nogle projekter kan bidrage til udvikling; men andre tiltag kan også.

GtU har i hele sin levetid, fra 1978, haft særligt fokus på Vestafrika, ikke mindst fordi vi her finder nogen af verdens allerfattigste lande. Hvis vi bruger vores aktiviteter i forhold til Mali som eksempel, kan det måske give nogle indtryk af, hvad man kan gøre i stedet for eller kombineret med at forvalte udviklingsprojekter.

Vi har sendt 156.897 kroner og 70 øre som bidrag til gipsfremstilling, havebrug og et metalværksted i ørkenlandsbyen Tessalit – vi kender disse tiltag fra den store belgiske organisation Terre, som vi kender fra vores modernetværk, Emmaus International, og som bidrog med hovedparten af finansieringerne. Vores bidrag stammede fra tipsmidlerne og private indbetalinger. Desuden bestod og består vores aktiviteter i forhold til Mali i bl.a.:

- Deltagelse i en rimelig vellykket kampagne for at få stoppet EU's dumpning af gammelt oksekød i Vestafrikas kystområder, en dumpning der udsatte de indre områders, herunder Malis, kvægavlere for konkurrence på ulige vilkår.
- Deltagelse i en ligeledes vellykket kampagne over for EU omkring tilladelse af karitésmør i chokolade i samtlige EU's medlemslande, hvorved det lykkedes at opretholde livsbetingelserne for flere hundrede tusinder kvinder i primært Mali og Burkina Faso.
- Oplysningsarbejde om EU's og især USA's subsidier til egne bomuldsavlere, som skaber ulige konkurrence og stærkt svækkede levevilkår for millioner af malisiske og andre vestafrikanske bomuldsavlere.
- Et alsidigt og vedvarende oplysningsarbejde om Vestafrika, som især i firserne tog væsentligt afsæt i Mali, og som har ydet et beskedent bidrag til, at Vestafrika gennem de seneste tre årtier er blevet genstand for en markant øget interesse fra folkelig og statslig dansk side – bl.a. er Mali, Burkina Faso, Benin og Ghana programsamarbejdslande, og Niger modtager også en årlig støtte fra Danida.

Alle fire punkter er gennemført i samarbejde med andre organisationer – alligevel virker det sandsynligt, at vores indsats på hvert enkelt punkt har haft større betydning end de 156.897 kroner og 70 øre.

Både valg af projekt(er) og valg af kampagner og samt det generelle og landespecifikke oplysningsarbejde sender signaler om den enkelte forenings opfattelse af, hvad der er retfærdigt og rimeligt – signaler om foreningens værdier.

For fire-fem år siden på et årsmøde i Projektrådgivningen hørte jeg en deltager fra en lille og nystartet organisation sige, at det altså var for dårligt, at man skulle eksistere som forening i et helt år, før man havde lov til at søge Danida om finansiering af udviklingsprojekter. Uden at man nødvendigvis behøver at vente i 20 år, som GtU gjorde, er det nok værd at overveje at sætte tiden op til to eller tre år.

Hvor heldigt er det, hvis en forenings identitet helt og aldeles er lig med et eneste projekt? Et par år eller tre med andre indsatser kunne gøde jorden for en modningsproces, der konsoliderede hver enkelt forenings helt egne værdier og gjorde vedkommende langt bedre rustet både til forvalte små og store udviklingsprojekter efter sædvanlig opskrift – og til at holde sjæl og sind intakt, mens hvert projekt skal forvaltes, inklusive dialogen med partnerorganisationen, rejserne, bogføringen, oversættelserne, rapporterne osv.

Hvis man helt fra starten af en forenings liv låser sig fast på en eneste meget skematisk måde at tænke på, som Danidas projektlogik lægger op til, kan det blokere effektivt for evnen til at tænke noget helt nyt og for evnen til at være åben over for andres nytænkning.

Hvad de kommende års nytænkning på udviklingsområdet vil bestå af, kræver det spådomskunst at gætte på, og så langt rækker mine beskedne evner ikke. Til gengæld vil jeg gerne minde om, at et fænomen som bæredygtig handel for næsten fem årtier siden blev undfanget af nogle ganske små organisationer som U-landsfonden af 1962 og U-landsforeningen Svalerne i disses første leveår. Ingen af dem har haft ret meget med Danida at gøre – slet ikke i deres pionerår.

De store danske udviklingsorganisationer gik først ind i bæredygtig handel langt langt senere – som de sidste dages hellige, og der gik endnu længere tid, end Danida var i stand til at opfatte konceptet som noget, der havde med udvikling at gøre.

For at have plads til overs i hjernen til at tænke nyt skal vore dages nydannede u-landsforeninger klappe hesten og vide, hvem de selv er, inden de kaster sig ud i at danse skematisk dans med Danida og/eller Projektrådgivningen. Og vi skal alle sammen bestræbe os på at styre de projekter, vi prøver kræfter med – det skal ikke være projekterne, der styrer os.